

Te paard door Botswana en Zuid-Afrika

In het *wilde* weg...

Galopperen tussen gnoe's, zebra's en giraffen. Achterna gezeten worden door een boze olifantenmoeder. Oog in oog staan met zeven neushoorns. Verslaggeefster en amazone Mylène de la Haye ging te paard Botswana en Zuid Afrika in en had een paar innige ontmoetingen met de plaatselijke beestenboel. TEKST MYLÈNE DE LA HAYE FOTO'S HÉLÈNE WIESENHAAN

Verslaggeefster Mylène (rechts) oog in oog met een 3000 kilo wegende Afrikaanse tank. "Niet bang zijn, dat ruikt een neushoorn!"

In het wilde weg...

Als je op safari gaat in de bush, zijn er een paar regels waaraan je je moet houden. 1. Zet nooit je leren schoenen buiten de tent want hyena's gaan ermee aan de haal. 2. Ga nooit 's nachts je tent uit voordat je met een zaklamp naar buiten hebt geschenen om te checken of er reflecterende oogjes in het struikgewas te zien zijn. 3. Sla nooit op de vlucht voor een boze olifant, want dan komt hij zeker achter je aan. 4. Blijf praten als je een familie neushoorns nadert, zodat de dieren aan je kunnen wennen terwijl je dichterbij komt. Touroperator Ronald Franken, die met zijn bedrijf Time Out Reizen Nederlands grootste aanbieder van avontuurlijke reizen en met name van paardrijd-vakanties is, neemt ons deze reis mee op werkbezoek aan twee nieuwe safari-locaties in Zuid-Afrika en Botswana. Ronald Franken kent grote gedeeltes van Zuid-Afrika en omliggende landen al op zijn duimpje omdat hij bijna al zijn locaties persoonlijk bezoekt. Voor fotografe Hélène Wiesenhaan en mij is het de eerste keer. Als we bovenstaande bushregels uitgelegd krijgen door onze gids West (30), een indrukwekkende Botswaanse kerel gewapend met een Winchester-geweer, voelt het allemaal nog wat onwerkelijk. En al vallen we onze eerste nacht in camp Mashatu, gelegen in het Tuli Block van Botswana in slaap, omringd door honderden niet

thuis te brengen dierengeluiden, wetende dat er hyena's, luipaarden, olifanten, nijlpaarden, leeuwen, wrattenzwijnen, pythons en nog wat ongevaarlijk grut als impala's, wildebeesten en andere antilooptachtigen ons tentenkamp op kunnen scharrelen, kunnen we ons echt niet voorstellen dat we al die beesten, of de meeste ervan, echt zullen gaan tegenkomen.

"Hoorde jullie de luipaard vannacht?" vraagt West enthousiast, als hij ons om vijf uur 's ochtends wakker maakt. Op ons verzoek doet hij een luipaard na en maakt een zenuwachtig, hijgend geluid. "He was very close," zegt hij.

Na het ontbijt rijden we samen met drie andere safariamazones, Ann, Becky en Karen, in een open jeep naar een nabijgelegen ranch waar we onze paarden gaan ophalen. De drie vrouwen en ik zullen te paard gaan, Ronald, Hélène en Cor, de eigenaar van de paarden-ranch, volgen ons, waar mogelijk, met de jeep. Via mobilofoons houden we contact voor goede fotomomenten.

Aanvalsbeweging olifant

Op de ranch staan onze paarden gezadeld op ons te wachten. In de stallen spelen tientallen brutale aapjes met zwarte smoeltjes tikkertje. De witte herder van eigenaar Cor en zijn vrouw Louise probeert hen te pakken, maar ze zijn hem te snel af. Louise vertelt dat ze ooit een jack russel hadden, maar dat die een jaar geleden is opgepeuzeld

door een krokodil.

Voordat we vertrekken heeft West een mededeling waarvoor hij onze onverdeelde attentie wil. "De briefing die ik nu geef, is van levensbelang als we olifanten tegenkomen. Olifanten houden niet van mensen en al helemaal niet als ze op paarden zitten want de stropers gebruikten vroeger paarden. Mochten we olifanten tegenkomen, kijk ik eerst of ze benaderbaar zijn. David, de andere gids van vandaag en ik, kennen hun lichaamstaal. Ik rij altijd voorop en David achteraan. Mocht er een olifant een aanvalsbeweging maken, ren dan nooit weg, want dan zal hij zijn aanval zeker doorzetten. Draai je paard dan rustig om zodat David vooraan loopt en loop dan kalm weg. Zet de olifant zijn aanval toch door dan gebruik ik deze." Hij haalt een lange Indiana Jones-zweep tevoorschijn. "De knallen van deze zweep klinken als gewerschoten. De paarden kennen dit geluid en schrikken er niet van. De olifanten wel. Komt hij alsnog achter ons aan, blijf dan nog steeds rustig. NIET rennen. Ik leid hem van jullie af. Daarna ontmoet ik jullie dan weer op een veilige plek. Begrepen?" West vertelt dat hij pas één keer een waarschuwingsschot heeft moeten lossen. "Als jullie precies doen wat ik heb gezegd, is de zweep afdoende." En daar gaan we. Op zoek naar de grootste van *the big five*. West voorop, gewapend met *bullwhip* en zijn Winchester kruiselings over zijn rug. Achter hem vier 'stadse fratsen' op zoek naar avontuur en als hekkensluiters David, een coole Botswaan, die onderuitgezakt op z'n paard zit en ogen heeft als een ade-

Nijlpaarden horen dan wel niet bij the big five, maar het zijn wel beesten van gewicht.

laar. Geen dier, hoe klein ook, ontgaat hem.

Onze paarden zijn stevige, sterke, bush pony's met een ijzeren uithoudingsvermogen en een shockproof karakter. Schrikt een Nederlands paard zich al te pletter als er een plastic zakje iets te hard wappert aan een stukje prikkeldraad, deze paarden kijken niet op of om als er een hele familie wrattenzwijnen briesend vlak voor hen langs rent, of als er ineens het angstaanjagende gebrul van een bronstige impala uit de struiken opstijgt. En laat de natuurfilm van National Geographic dan maar langskomen. We zien zonnende jakhalsspuppy's, worden geobserveerd door tientallen boven de bomen uitstekende giraffen, ingehaald door groepen bavianen met kinderen op hun rug, bespied door antilopen en visarenden en nieuwsgierig bekeken door een familie stokstaartjes.

Olifant voor de jeep

West ziet verse olifantensporen: diepe, ronde afdrukken in de rode modder. We zetten de achtervolging in en rustig galopperend volgen we het niet te missen spoor en de bijbehorende hopen olifantenpoep. Als we een hoek omkomen, vlucht er zo'n 20 meter voor ons een olifantenmoeder met kind de bosjes in, geschrokken van ons hoefgetrappel. Een venijnig, hard getrompetter komt uit het struikgewas. Je hoeft geen olifantenfluisteraar te zijn om te weten

dat de benaderbaarheid van deze olifant op dit moment nul is. We lopen met een grote boog om het struikgewas heen. In de verte zien we meer grijze gedaanten traag boven de bomen uit bewegen.

West doet zijn vinger voor zijn mond. Monden dicht nu. Muisstil sturen we onze paarden richting de kolossen die nu nog nietsvermoedend bomen staan te molesteren. Als we zo'n 80 meter van ze af zijn, stoppen sommige met grazen en gaan er een paar slurven omhoog. Ze kunnen ons niet zien, maar wel ruiken. Ik fluister iets tegen mijn buurvrouw en West houdt nog een keer nadrukkelijk zijn vinger voor zijn mond. Niet fluisteren. Die grote oren hebben ze waarschijnlijk ook niet voor niets. Eén vrouwtje, nou zeg maar vrouw, met kind begint nerveus met haar oren te flapperen en krult haar staart omhoog.

West kijkt naar David en maakt een draaiende beweging met zijn vinger. We moeten wegwezen. We draaien rustig onze paarden om en West blijft staan. De vrouwtjesolifant slingert haar slurf omhoog, klapt met haar oren en rent trompetterend onze richting uit.

Die hadden we even niet zien aankomen en het is alsof er een gebouw achter ons aankomt. Een groot, snel gebouw. West legt zijn hand op zijn zweep en het kost ons moeite onze paarden niet te sporen te geven en ervan door te gaan. Maar orders zijn orders. Zo'n 30 meter achter ons blijft het vrouwtje staan, wiebelend van haar ene been op haar andere. Mama is boos. Ondertussen lopen we, zo nu en dan achterom kijkend en met de hartslag in de keel achter David aan. West volgt ons, maar draait zijn paard zo nu en dan richting de aanvalster, ten teken dat hij niet bang is. Dan zie ik een reusachtige stier naar de open jeep lopen, waar fotografe Hélène en Ronald in zitten. Ik had niet door dat zij ons al hadden ingehaald. De stier staat dreigend, zo'n 5 meter voor de jeep, een overtuigend schijnaanvalritueel uit te voeren. Op dit moment ben ik blij dat ik op een paard zit, want in die jeep kunnen ze echt geen kant op. Ik maak me zorgen om de gemoedsrust van Hélène. Pas nadat de olifanten hebben gezien dat we hun waarschuwingen serieus nemen en niet dichterbij komen, trekken ze zich terug. Vanaf een veilige afstand staan we ze even later te bewonderen. Onze eerste ontmoeting met Jumbo zullen we niet licht vergeten.

Bij de neushoornfamilie

Het spannendste onderdeel van ons verblijf in Zuid-Afrika is een bezoek aan het Dinaka Reservaat. Dat beslaat zo'n 10.000 hectare en bevindt

In het wilde weg...

Gids West en Mylène komen een tegenligger tegen.

zich op het Waterberg Plateau. Het wordt beheerd door Carmen Cowley (38), een soort vrouwelijke Crocodile Dundee. Ze neemt me vandaag mee op een rit door haar achtertuin, waar we met een beetje mazzel ook de witte neushoorn zullen tegenkomen. Als Carmen en ik een galop inzetten richting een groot savannegebied, waar de neushoorns graag grazen, komt de bush om ons heen tot leven. Door het hoefgetrappel van onze paarden maakt zich een, vlak daarvoor onzichtbare, kudde wildebeesten los van de bosjes die parallel aan onze paarden mee rent. Voor ons dwarrelen impala's over de weg in adembe-

nemende hoge sprongen. Een familie van vier zebra's rent schuin voor ons uit en alarmeert daarmee weer een giraffenmoeder met haar jong, die we in de verte in slow motion op gang zien komen. Even zijn we geen toeschouwers meer, maar maken we op onze paarden echt onderdeel uit van deze adembenemende minimigratie. Het geeft me een gevoel waarvan ik weet dat ik er de rest van mijn leven naar terug zal blijven verlangen. Op de savanne heeft Carmen 'haar' neushoorns meteen gespot. "Ga mee, we gaan ze ontmoeten." Ik weet niet precies wat Carmen met 'ontmoeten' bedoelt, maar ik hoop dat ze 't heeft over een respectabel afstandje van een metertje of 40. "We moeten er niet in één rechte lijn op af lopen, maar een

beetje zigzaggend." In de verte horen we de jeep met Hélène en Ronald aankomen. Chauffeur Frans, een perfecte Luther Vandross-lookalike, krijgt van Carmen instructies dat hij pas dichterbij mag komen als wij bij de neushoorns zijn. Een beetje zigzaggend lopen we op de neushoornfamilie af. Het zijn vijf vrouwtjes, één baby en één grote stier. Als we nog zo'n 50 meter bij ze vandaan zijn, lijkt het alsof ze elkaar een geheim teken geven en kijken ze alle zeven tegelijk onze kant op. "Laat je paard grazen," zegt Carmen, "dat stelt de neushoorns op hun gemak." Ik doe wat ze zegt en inderdaad, na tien seconden doen de neushoorns hetzelfde, gerustgesteld door de malende kaken van onze rijdieren. Zo rustig mogelijk sneaken we nog een stukje dichterbij. Als we zo'n 25 meter bij ze vandaan zijn, gaan hun koppen weer omhoog. We laten de paarden weer even grazen en het ritueel herhaalt zich. Dan pakt Carmen haar teugels weer op en leidt haar paard al babbelend – later hoor ik dat ze dat doet om de dieren op hun gemak te stellen - nog dichterbij de neushoorns toe. Met gepaste tegenzin volg ik haar, ik vind die 25 meter wel best.

Angst tot in de botten

Als we 10 meter, dierentuinafstand maar dan zonder tralies, bij ze vandaan zijn, heffen de vier vrouwtjes hun koppen en kijken ons aan. Niet onze paarden. Ons. Of beter gezegd: mij. Ze gaan nu niet meer grazen maar komen langzaam, naast elkaar lopend, op ons af. "Kijk, ze komen kennismaken," zegt Carmen. Kennismaken? Hoe doet een neushoorn dat? Geeft hij kopjes? Prikt hij speels met zijn hoorn in mijn paard? Ineens voel ik tot diep in mijn botten waar angst vandaan komt. Het begint in je maag, vlak boven je buik en gaat dan via je slapen onder je hersenpan zitten om daar een verlamdend, duizeligmakend gevoel te veroorzaken. "Ik ben niet helemaal relaxed Carmen," laat ik mijn geweerloze, zweeploze en bovendien vrouwelijke gids weten. Ze zegt: "Niet bang zijn, dat ruiken ze. Kijk naar je paard." En inderdaad. Mijn paard, en die beesten beschouw ik toch als de grootste angsthazen van moeder natuur, staat erbij alsof hij met zeven schattige zebra's staat te grazen in plaats van met zeven prehistorische tanks van ieder zo'n slordige 2500 kilo. Ondertussen blijft Carmen doorpraten, maar ik hoor helemaal niets

meer. Op 7 meter afstand blijven de vrouwtjes staan en als ik zie dat ze best rustig zijn, begin ik zowaar aan hun aanwezigheid te wennen. Het lijkt inderdaad allemaal best in orde met die grote beesten. Totdat de jeep brommend dichterbij komt en Carmens paard heel even nerveus met zijn hoofd trekt. De neushoornvrouwtjes lopen zenuwachtig achteruit, wat ik niet zo erg vind, maar wat minder is, is dat de stier nu op ons afkomt met een onweergezicht. Zo'n 5 meter voor mijn paard blijft hij staan. Het duizeligmakende gevoel in mijn hoofd is terug als de grijze gigant een grommend geluid begint te maken, zijn enorme kop naar beneden doet en met één voorpoot over de grond begint te schrapen. "Look. He's marking his territory," zegt Carmen vertederd. Ja, dat weet ik ook wel dat hij zijn territorium afbakent, dus ik vraag: "Wil hij dan niet dat we weggaan?" Carmen antwoordt: "Nee hoor. Hij wil gewoon niet dat we dichterbij komen. Als we dat niet doen, is er niets aan de hand." Opeens maakt de neushoornstier vanuit stilstand een verassend snel rondje om zijn as; alsof hij wil laten zien hoe snel hij is. Een soort dreigende pirouette. Het maakt me nu echt geen moer meer uit wat Carmen ▶

Even later komt de hele familie Jumbo een kijkje nemen.

De gids heeft zijn Winchester niet nodig gehad bij de (schijn)aanval.

Altijd een beetje vanuit de hoogte...

In het wilde weg...

zegt. Volgens mij was dit een schijnaanval die voorafgaat aan een echte. "Pak kalm je teugels op en loop heel rustig naar de jeep," zegt Carmen. Met trillende handjes draai ik me om en loop richting jeep. Hoe groter de afstand tussen mij en mijn nieuwe gehoorde vrienden, hoe groter de opluchting, gevolgd door een enorme adrenalinestoot. Als ik bij de jeep aankom, lacht chauffeur Frans zijn witte tanden bloot en vraagt met onverholen leedvermaak: "You will not likely forget this, hey?"

Nee. Echt niet. Het was echt kicken om deze uitstervende beesten, omdat ze nog steeds gestroopt worden vanwege hun hoorns, bijna te kunnen aanraken. En wat ook kicken was, is dat ik het droog heb weten te houden. Nou, niet helemaal want op de terugrit moeten we nog met de paarden door een met waterlelies gedecoreerd meer, waarna we nat en afgekoeld weer bij de ranch aankomen. Later hoor ik van H el ene dat ze in datzelfde meer ook een Nijlpaard zag zwemmen. Boeien! Na Jumbo en Rino kon Hippo er ook nog wel bij deze reis. ■

VAN COWBOYLEVEN TOT PURE LUXE

Time Out Reizen is al twintig jaar actief in de reisbranche en werkt samen met gerenommeerde partners over de hele wereld. Het bureau biedt reizen voor paardenliefhebbers van elk niveau, voor elke stijl en van *back-to-basic* tot zeer luxe aan. Echte avonturiers proeven van het cowboyleven op een westernranch in Frankrijk, Canada of de VS. Of ga op safari door de wildernis van het zuiden van Afrika, tropisch Brazilië of het uitgestrekte Mongolië. Ook uitdagende, afwisselende trektochten in onder andere Frankrijk, Spanje, Italië en IJsland zijn mogelijk. Time Out Reizen biedt ook actieve vakanties aan in meer dan dertig verschillende landen. Wildwaterkajakken in de Franse Alpen, kitesurfen in Brazilië, ijsklimmen in IJsland of drijven in de Dode Zee. Maak een rondreis door de Baltische landen of door China. Of doe een jeepsafari in Afrika! Ook kunt u verschillende arrangementen met elkaar combineren en/of uw reis verlengen met bijvoorbeeld een zonvakantie.

Voor meer informatie: www.ruiterreizen.nl, www.actieve-reizen.nl, www.timeout-reizen.nl.
Kijk voor meer informatie over Zuid-Afrika op www.southafrica.net/netherlands

AANBIEDING VOOR PANORAMA-LEZERS!

Bij boeking op het omschreven ruiterarrangement Big Five-safari (BW/HHI) ontvangt u een korting van 300,00 euro p.p. op de startdata: 30/09, 17/11 en 22/11.

